

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miejsce
na naklejkę

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZĘŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 10 stronach są wydrukowane **22 zadania**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
5. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X   B.   C.   D.

6. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

(X)   B.   ~~X~~   D.

7. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:

A.   B. albo TAK   NIE

Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X   B. albo TAK   ~~NIE~~

8. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania zadań zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania kryteriów oceniania
- nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

**21 KWIETNIA
2015**

**Godzina
rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P8-152

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–8.

Ryszard Kapuściński

AUTOPORTRET REPORTERA (fragment)

Są ludzie, którzy muszą poznawać świat w całej jego różnorodności – stanowi to część ich natury.

Większość ludzi wyjeżdża po to, aby odpocząć. Chcą mieszkać w luksusowych hotelach i smacznie jeść. Natomiast niektórzy młodzi ludzie chętnie podróżują wyczynowo, podejmują na przykład próby przejechania Afryki albo przepłynięcia Dunaju kajakiem. Nie interesują ich ludzie spotkani po drodze, ich celem jest sprawdzenie się i satysfakcja z pokonywania trudności. Niektóre podróże wynikają z charakteru pracy lub przymusu – przemieszczanie się pilotów samolotów i uchodźców¹.

Dla mnie najcenniejsze są podróże reporterskie, których celem jest lepsze poznanie świata, historii, przemian, które się dokonują, a potem dzielenie się zdobytą wiedzą. Podróże te nie znają relaksu, ale dzięki nim mogę lepiej zrozumieć świat i rządzące nim prawa.

¹ Uchodźca – ten, kto opuszcza własny kraj z jakiegoś powodu.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Z tekstu wynika, że najwięcej ludzi udaje się w podróż, żeby

- A. poznać innych ludzi.
- B. tylko się zrelaksować.
- C. wykonać pracę zawodową.
- D. opisać swoje doświadczenia.

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Głównym celem wyczynowej podróży jest

- A. wykonanie zawodowych obowiązków.
- B. poznanie zwyczajów innych państw.
- C. sprawdzenie swoich możliwości.
- D. spotkanie z różnymi ludźmi.

Zadanie 3. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Autor tekstu identyfikuje się z osobami, które podróżują, aby wypocząć.

TAK

NIE

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

W podróżach reporterskich ważna jest przede wszystkim umiejętność _____

podejmowania ryzyka.

A
---

uważnej obserwacji.

B

Zadanie 5. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A, B albo C.

Autor tekstu wypowiada się na temat swoich podróży w _____ akapicie.

pierwszym

A
---

drugim

B
---

trzecim

C

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

W celu zastąpienia wyrazu *luksusowy* wyrazem o przeciwstawnym znaczeniu należy skorzystać ze słownika

- A. antonimów.
- B. synonimów.
- C. ortograficznego.
- D. frazeologicznego.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Wypowiedzenie *Najcenniejsze są podróże reporterskie* jest _____

opinią.	A
---------	---

faktem.	B
---------	---

Zadanie 8. (0–2)

Napisz, w którą z podróży opisanych w tekście **AUTOPORTRET REPORTERA** chciałabyś / chciałbyś się udać. Uzasadnij dlaczego.

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 9.–16.

Aleksander Minkowski

W GÓRACH

Usiedliśmy na skarpie. Przed nami, na szaroniebieskim tle nieba, biegły zygzaki łańcuchów górskich.

– Góry sprawdzają człowieka – mówił pan Mulak. – Wędruje się szlakiem wśród skał, rozpadlin, rwących strumieni i raptem ściana. Rozumiecie? Ściana kusi, przyciąga. I człowiek odważny przewiązuje się liną, wbija pierwszy hak, potem drugi, trzeci. I wreszcie ściana się kończy. Zwyciężyłeś samego siebie: swój strach, swoją niepewność, swoją chęć zawrócenia z drogi...

Pan Mulak urwał, Marek wpatrywał się w niego jak urzeczony¹, oddychając głęboko z rozszerzonymi źrenicami.

– To się często zdarza? – zapytał szeptem. – Taka walka?

– Na szlaku ciągle trzeba walczyć – odparł pan Mulak, uśmiechając się w zadumie.

Ognista kula wolno zsunęła się ze szpikulca i zaczęła opadać gdzieś w głąb, rozcięta czarnym ostrzem szczytu.

¹ Urzeczony – tu: zachwycony.

Zadanie 9. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**

Tytuł tekstu nawiązuje do miejsca, _____

w którym bohaterowie przebywają.	A
----------------------------------	---

o którym bohaterowie marzą.	B
-----------------------------	---

Zadanie 10. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A, B albo C.**

Kiedy pan Mulak opowiadał o górach, Marek odczuwał _____

strach i niepokój.	A
--------------------	---

radość i satysfakcję.	B
-----------------------	---

zachwyty i ciekawość.	C
-----------------------	---

Zadanie 11. (0–1)**Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.**W tekście W GÓRACH wyraz *szaroniebieski* opisuje kolor łańcuchów górskich.

TAK

NIE

Zadanie 12. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**W wypowiedzeniu *I człowiek odważny przewiązuje się liną, wbija pierwszy hak, potem drugi, trzeci* liczebniki: *pierwszy, drugi, trzeci* odnoszą się do _____

rzeczownika.	A
--------------	---

przymiotnika.	B
---------------	---

Zadanie 13. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki. Wpisz literę A albo B.**Wyrazem pochodnym od wyrazu *góra* jest wyraz _____

wzniesienie.	A
--------------	---

<i>górski.</i>	B
----------------	---

Zadanie 14. (0–1)**Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**Wyraz *szpikulec* został użyty w ostatnim zdaniu tekstu w znaczeniu _____ góry.

wierzchołka	A
-------------	---

zbocza	B
--------	---

Zadanie 15. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**W wypowiedzi pana Mulaka *Rozumiecie? Ściana kusi, przyciąga* podkreślony wyraz służy _____

wyrażeniu uczuć bohatera.	A
------------------------------	---

nawiązaniu kontaktu ze słuchaczami.	B
--	---

Zadanie 16. (0–1)**Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.**Metaforyczny opis zachodu słońca występuje w ostatnim zdaniu tekstu
W GÓRACH

TAK

NIE

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 17.–21.

Don Voorhees

DLACZEGO LUBIMY SŁODYCZE?

Okazuje się, że to wcale nie kaprys, ale efekt procesu ewolucji. Rzeczy słodkie, odnajdowane niegdyś przez człowieka w naturze, bywały w większości jadalne, rzeczy gorzkie – często trujące. Współczesne upodobanie ludzi do słodczy stanowi zatem rezultat naturalnej selekcji¹. Ci spośród naszych najstarszych przodków, którzy lubili sobie zjeść coś „z goryczką”, mieli po prostu – jako ryzykanci – mniejsze szanse przetrwania. Mówiąc najkrócej: umiłowanie rzeczy słodkich mamy „we krwi”, odziedziczyliśmy je po przodkach! Pewnie dlatego tak trudno nam sobie poradzić z łakomstwem i odrzucić pokusę małego słodkiego co nieco.

¹ Naturalna selekcja – proces w świecie ludzi, zwierząt i roślin prowadzący do utrzymania się przy życiu.

Zadanie 17. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Nasi przodkowie jedli gorzkie rzeczy, ponieważ uważali, że jest to konieczne do życia.

TAK

NIE

Zadanie 18. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Tytuł tekstu DLACZEGO LUBIMY SŁODYCZE? zapisano w formie pytania, żeby _____

zainteresować czytelnika treścią tekstu.	A
--	---

nadać powagi poruszanemu w tekście problemowi.	B
--	---

Zadanie 19. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**Użyty w tekście wyraz *natura* oznacza _____

rzeczy i zjawiska tworzące świat.	A
-----------------------------------	---

człowieka o określonym wyglądzie i charakterze.	B
---	---

Zadanie 20. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.**Sformułowanie – *mieć we krwi* – zostało użyte w tekście w znaczeniu

- A. cierpieć na chorobę krwi.
- B. mieć taką samą grupę krwi.
- C. posiadać wspólnych rodziców.
- D. przejąć zachowania przodków.

Zadanie 21. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**Wypowiedź – *umiłowanie rzeczy słodkich odziedziczyliśmy po przodkach* – w tekście DLACZEGO LUBIMY SŁODYCZE? jest _____

argumentem.	A
-------------	---

wnioskiem.	B
------------	---

